

انواع اطلاعات نادرست سلامت

پیمان ادیبی^۱، فاطمه قصابی^۲، فیروزه زارع فراشبندی^۳

نامه به سردبیر

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۲/۲۴

پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۳/۳

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۳/۱۵

ارجاع: ادیبی پیمان، قصابی فاطمه، زارع فراشبندی فیروزه. انواع اطلاعات نادرست سلامت. مدیریت اطلاعات سلامت ۲۰:۱۴۰۲ (۱): ۳-۱.

پیشرفت‌های مداوم علم و تغییرات آن، اطلاعات منتشره در علوم سلامت از نظر میزان صحت و دقت در یک طیف قرار دارند می‌توان در یک جمع‌بندی، انواع اطلاعات نادرست سلامت را به این صورت تقسیم کرد:

۱) اطلاعات نادرست نوع ۱ (اشاعه اطلاعات سلامت کاملاً نادرست): در این حالت فرستنده (فرد یا رسانه) به اشاعه اطلاعات سلامت می‌پردازد که از نظر علم پزشکی کاملاً نادرست هستند و موجب ایجاد یک اختلال اطلاعاتی و آسیب به سلامت فرد و جامعه می‌شود.

۲) اطلاعات نادرست نوع ۲ (ترویج شبه علم سلامت): در این حالت فرستنده (فرد یا رسانه) به ارائه اطلاعات نامربوط سلامت می‌پردازد در این حالت ممکن است فرد پیش فرض‌ها یا گزراه‌های درست را به صورت نادرست بیان کند یا نتیجه نادرست از آنها بگیرد. این مورد نیز موجب ایجاد یک اختلال اطلاعاتی و آسیب احتمالی به سلامت فرد و جامعه خواهد شد.

۳) اطلاعات نادرست نوع ۳ (پیشنهادات مشروط): در این حالت فرستنده (فرد یا رسانه) به توصیه و پیشنهاد اطلاعات سلامت می‌پردازد که پس از بررسی و ارزیابی توسط دانشوران بالینی یا دانشمندان علوم بهداشتی هنوز صحت و قوت آنها کاملاً مورد تأیید نیست اما در شرایط خاص یا حالات ویژه و بسته به شرایط یک بیمار خاص به درستی به کار می‌رود. این مورد هم همچون دو مورد قبلی، موجب ایجاد اختلال اطلاعاتی شده و با وجودی که هدف از این توصیه، صدمه زدن به دیگران نیست اما می‌تواند ناخواسته باعث آسیب به سلامت فرد و جامعه از طریق گردش اطلاعات نسبتاً درست اما حاشیه‌ای و فرعی سلامت در بین جامعه شود (۴). شکل ۱ این دسته‌بندی را با مثال نشان می‌دهد.

در حوزه ارتباطات و اطلاعات سلامت می‌توان به اطلاعات به عنوان یک واحد مستقل نگریست که احتمال بیماری و خارج شدن از صحت و سلامت معمول خود را دارد. با این زاویه دید، می‌توان اطلاعات نادرست سلامت (Health Misinformation) را یکی از انواع بیماری‌های اطلاعاتی در نظر گرفت (۱). اطلاعات نادرست، همواره بخش مهمی از ارتباطات انسانی بوده است، اما در سال‌های اخیر، گسترش بی‌سابقه اطلاعات نادرست عام و اطلاعات نادرست خاص سلامت در انواع رسانه‌های سنتی و مدرن باعث نگرانی‌های زیادی در بین شهروندان، دانشمندان و مقامات دولتی شده است. برخی نگرانی‌ها را بر این فرض استوار می‌دانند که اطلاعات نادرست پتانسیل تأثیرگذاری بر نحوه تفکر، احساس و رفتار مردم در رابطه با موضوعات آلوده به اطلاعات نادرست و به خطر انداختن سلامت عمومی را دارد (۲).

Lazer و Swire-Thompson اطلاعات نادرست را «اطلاعاتی بر خلاف اجماع معرفتی جامعه علمی در مورد یک پدیده» تعریف می‌کنند (۳). بنابراین اطلاعات نادرست سلامت، نوع خاصی از اطلاعات نادرست است که حاوی یک یا چند ادعای مرتبط با سلامتی ناسازگار با اجماع علمی متخصصان حوزه سلامت است (۴). مثالی مناسب در این زمینه استفاده از اینترنت و رسانه‌های اجتماعی برای انتشار اطلاعات نادرست در مورد واکسن و رواج احساسات ضد واکسن در سال‌های اخیر است که آسیب‌هایی برای فرد و جامعه به همراه داشته است (۵).

با توجه به اهمیت درک اطلاعات نادرست سلامت و به منظور پیشگیری از آن، لازم است که انواع اطلاعات نادرست سلامت و مصداق‌های آن و میزان آسیب احتمالی را شناسایی کرد تا از این طریق بتوان به راهکارهای مناسب برای مقابله با آن دست یافت. از آنجایی که با توجه به

پیامد	مثال	نوع
- آسیب به فرد - آسیب به جامعه از طریق اشاعه اطلاعات نادرست سلامت	ضدیت با واکسن	نوع ۱: اشاعه اطلاعات کاملاً نادرست سلامت
- آسیب به فرد - آسیب به جامعه از طریق ترویج اطلاعات نامربوط سلامت	عنبیه شناسی، مغناطیس درمانی	نوع ۲: ترویج شبه علم سلامت
- آسیب به فرد - آسیب به جامعه از طریق گردش اطلاعات فرعی و حاشیه‌ای سلامت	توصیه مصرف زیاد آنتی اکسیدان به بیماران دیابتی	نوع ۳: پیشنهادات مشروط

شکل ۱: انواع اطلاعات نادرست سلامت

مطالعه حاضر برگرفته از طرح تحقیقاتی «صوب فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران با کد اخلاق IR.AMS.REC.1401.016 است.

۱- استاد، مرکز تحقیقات گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
 ۲- مربی، گروه روابط عمومی، دانشگاه علمی- کاربردی نجف‌آباد، اصفهان، ایران
 ۳- دانشیار، مرکز تحقیقات فناوری اطلاعات در امور سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

نویسنده طرف مکاتبه: فیروزه زارع فراشبندی؛ دانشیار، مرکز تحقیقات فناوری اطلاعات در امور سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

Email: f_zare@mng.mui.ac.ir

در پایان می‌توان گفت برای پیشگیری از گردش اطلاعات نادرست سلامت در جامعه، لازم است متولیان حوزه سلامت، برخی آموزش‌های مرتبط مانند اعتبارسنجی مطالب از طریق مقایسه با کتاب‌ها و مجلات معتبر سلامت یا پرسیدن از متخصص، اطمینان از اعتبار نویسنده مطلب و توجه به تفاوت‌های شرایط خاص سلامت هر فرد را به فرستندگان و گیرندگان پیام‌های سلامت و متصدیان کانال‌های ارتباطی تولید محتوای سلامت از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی تخصصی آموزش دهند و بر تولید اشاعه و گردش اطلاعات سلامت در جامعه نظارت سازمانی داشته باشند.

References

1. Zalpour A. Developing a Conceptual Model of Information Disorders in Health Science. School of School of Management and Medical Information Sciences. [PhD Thesis]. Isfahan, Iran: Isfahan University of Medical Sciences; 2023. [In Persian].
2. Arabi S. Social Stigma COVID-19 More Dangerous COVID-19 Pandemic. *Faṣṣnāmah-i akhlāq-i pizishkī* i.e., Quarterly Journal of Medical Ethics. 2021; 15(46): e8.
3. Swire-Thompson, B, Lazer D. Public health and online misinformation: Challenges and recommendations. *Annual Review of Public Health* 2020 41, 433–51.
4. Oravec JA. Online medical information and service delivery: Implications for health education. *Journal of Health Education* 2000; 31(2), 105–110.
5. Kata A. Anti-vaccine activists, Web 2.0, and the postmodern paradigm: An overview of tactics and tropes used online by the anti-vaccination movement. *Vaccine* 2012, 30(25), 3778–9.
6. Adibi P, Soltani A, Monajemi A, Hashemian M, Zare- Farashbandi F. Explaining the Exact Scientific Information Cycle Model in the Applied Field of Health and its Patholog. [Research Plan]. Tehran, Iran: Academy of Medical Sciences of the Islamic Republic of Iran; 2022. [In Persian].

Health Misinformation Typology

Payman Adibi ¹, Fatemeh Ghassabi ², Firoozeh Zare- Farashbandi ³

Letter to the editor

In the health communication, information can be considered as an independent unit that has the possibility of getting sick and out of its normal health. From this view, health misinformation can be considered as a type of information disorders (1). Misinformation has always been an important part of human communication; however, today, the spread of general misinformation and especially health misinformation by the traditional and modern media has caused serious concern among citizens, scientists, and government officials. Some concerns are based on the assumption that misinformation has the potential to influence the way individuals think, feel and behave about issues contaminated by misinformation, and endanger public health (2).

Swire-Thompson and Lazer define the misinformation as "information contrary to the epistemological consensus of the scientific community about a phenomenon" (3). Therefore, health misinformation is a special type of misinformation that contains one or more health-related claims inconsistent with the scientific consensus of health professionals (4). A suitable example is the use of the Internet and social media to release the misinformation about the vaccine and the spread of anti-vaccine emotions in recent years, which has brought harm to the individual and society (5).

Considering the importance of understanding health misinformation prevent it, it seems necessary to identify the types of health misinformation and examples of each type and the extent of possible damage so that appropriate solutions can be found to deal with it.

Given according to the continuous progresses and changes of science, the information published in the health sciences is in a spectrum in terms of accuracy and accuracy, it is possible to divide the types of common health misinformation into three categories based on the level of its accuracy and precision: 1) Misinformation type 1 (Dissemination of totally incorrect health information): In this case, the sender (individual or media) disseminates health information that is completely medically incorrect and causes an information disorder that can harm the health of the individual and society. 2) Misinformation Type 2 (Propagation of health pseudoscience): In this case, the sender (individual or media) presents irrelevant health information and a person may express correct presuppositions or correct propositions incorrectly or draw incorrect conclusions from them. This case will cause an information disorder and possible damage to the health of the individual and the society. 3) Misinformation Type 3 (Conditional recommendations): In this case, the sender (individual or media) advises and offers health information, which after being reviewed and evaluated by clinical experts or health scientists, their validity and strength are still unknown and is not but it is correctly used in special conditions or situations of each patient. This case, like the previous two cases, has caused information disorders, and although the purpose of these advices is not to harm others, it can unintentionally cause damage to the health of the individual and the society through circulating the relatively correct but marginal health information (6). Figure1 shows this categorizing with an example.

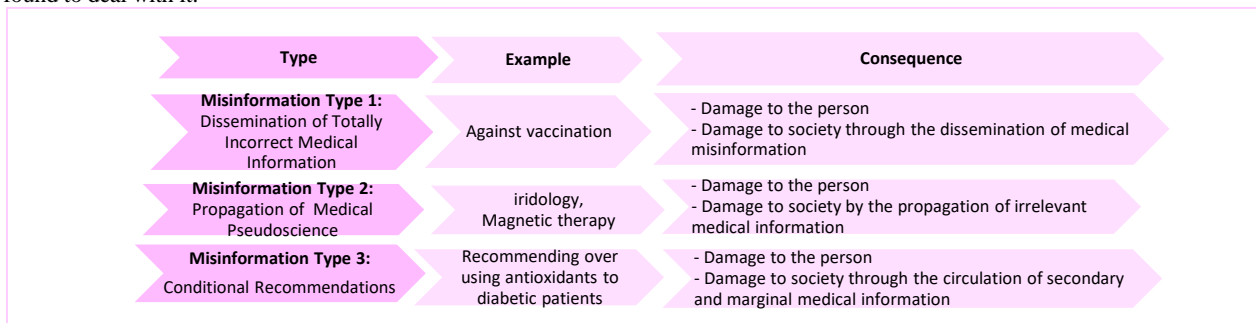

Figure 1: Health Misinformation Typology

In the end, it can be said that to prevent the circulation of health misinformation in the society, it seems necessary for the health policy makers to make a plan for educating the senders and receivers and the operators of health communication channels. The suggested issues of this educational plan can be include some training workshops about validating the health information

through comparison with the dependable books and journals or checking with a professional, evaluation of the authors and considering the differences in the specific health conditions of each person. Besides, having the organizational supervision on the production, dissemination and circulation of health information in the society can be useful.

Received:14 May; 2023

Accepted:24 May; 2023

Published: 5 Jun; 2023

Citation: Adibi P, Ghassabi F, Zare - Farashbandi F. **Health Misinformation Typology.** Health Inf Manage 2023; 20(1):1-3.

This study is extracted from the PhD thesis approved by Medical Library and Information Science Department of Isfahan and the research project approved by the Academy of Medical Sciences of the Islamic Republic of Iran with code of ethics IR.AMS.REC.1401.016.

1. Professor, Gastroenterology and Hepatology Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

2. Lecturer, Department of Public Relations, University of Applied Science and Technology, Center of Najafabad, Isfahan, Iran.

3. Associate Professor, Health Information Technology Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

Address for correspondence: Firoozeh Zare- Farashbandi; Associate Professor, Health Information Technology Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran. Email: f_zare@mng.mui.ac.ir